

Handläggare: Lena Ahlsén
Telefon: 508 23 303

Till
Hågersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Boendestöd och case manager, slutrapport

(1 bilaga)

Förslag till beslut

Hågersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens rapport och översänder den till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef
Social omsorg

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden i Hågersten - Liljeholmen beviljades 2007 medel från länsstyrelsen till projektet "Boendestöd och case manager". Målgruppen var personer med ett tungt missbruk och svåra psykiska problem. Under ett år har två boendestödjare och en case manager/socialsekreterare från vuxenheten arbetat tillsammans med en halvtids sjuksköterska/case manager från beroende-mottagningen. Teamet har haft kontakt med 20 klienter. För majoriteten av klienterna har en förbättring av livssituationen kunnat märkas. Man har fått en stabilare boendesituation, minskat sitt missbruk och insatser från flera vårdgivare har kunnat samordnas och på så sätt gett bättre resultat. Slutenvårdsinsatserna har kunnat minskas. Projektet avslutades vid årsskiftet 2008-2009 och teamet är nu en permanent del av vuxenhetens och beroendemottagningens verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Hägersten-Liljeholmen, avdelningen för social omsorg. De fackliga organisationerna har informerats på samverkansgruppen den 3 mars 2009.

Bakgrund

Riksdagen beslutade om ”Ett kontrakt för livet”, en statlig satsning på missbruksvården med totalt 820 miljoner kronor under åren 2005-2007. Medel fördelades av länsstyrelserna för ett år i taget. Fördelningen av simulansbidraget skulle bygga på en vårdöverenskommelse mellan staten/länsstyrelsen och kommunerna som preciserar kommunernas åtaganden.

År 2007 fick Hägersten - Liljeholmens stadsdelsförvaltning projektmedel för ”Boendestöd och case manager”, en verksamhet som riktar sig till personer med missbruk och samtidig psykisk sjukdom och ett omfattande vårdbehov. Projektet var en fortsättning på projektet ”Boendestöd i Team sydväst/ Liljeholmsmottagningen som pågick under 2007 med stöd av länsstyrelsen.

Projekt Boendestöd och case manager

Bakgrund

Projektet kom till som en fortsättning på och ett komplement till det Miltonprojekt som pågick i Team Sydväst och fortsatte på Liljeholmens beroendemottagning under 2006-2007. Det projektet syftade till att förbättra vården för personer med samsjuklighet, d.v.s. missbruk i kombination med psykisk sjukdom eller psykisk störning. I detta första projekt skapades ett samsjuklighetsteam med två boendestödare från socialtjänsten och en halvtids sjuksköterska/case manager från beroendevården. Teamet arbetade i tätt samarbete med handläggande socialsekreterare på vuxenheten. Teamets arbete var mycket lovande men en hel del återstod innan man kunde besluta om att permanenta verksamheten. Inför 2007 söktes därför medel hos länsstyrelsen för att kunna fortsätta utveckla metoderna och samverkansformerna. Teamet kompletterades också med en socialsekreterare /case manager. Syftet var bland annat att bredda kompetensen i teamet.

Boendestöd

Personer med fysiska, psykiska eller psykosociala funktionshinder får stöd, bistånd och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Stödet och insatserna ska utgå från ett helhetsperspektiv, där den enskildes egna resurser ska stödjas så långt som möjligt och på

bästa sätt. Boendestöd ges som individuellt behovsprövat bistånd enligt 4 kap 1 § SoL.

Personer med samsjuklighet har inte sällan problem i kontakten med myndigheter, såväl i form av isoleringstendenser och orealistiska förväntningar och krav på olika instanser. Boendestödet har utgjort en viktig länk för att undanröja sådana hinder och underlätta samarbetet så att den enskilde kan få en bättre livskvalitet.

Boendestödet har skett genom hembesök eller genom besök på institution eller annat uppsökande arbete. De har haft kontakt med personer som saknat stöd eller som behövt utvecklat stöd. De har undersökt behov, samordnat insatser, aktiverat nätverk, samt fungerat som resurspersoner. De har funnits till hands vid akuta insatser. Ansvar för att upprätta en individuell handlingsplan/vårdplan har legat på handläggande socialsekreteraren. En individuell samverkansplan har upprättats tillsammans med beroendevården i förekommande fall.

Målgrupp

Personer, som förutom ett tungt missbruk har svåra psykiska problem och omfattande vårdbehov.

Under 2008 har teamet haft kontakt med 20 klienter, alla med missbruk samtidigt med psykisk sjukdom eller psykisk störning. Personer med olika psykosjukdomar är vanligast, men det finns också personer med bipolär sjukdom och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Vårdbehovet har varit avgörande. Någon uttalad diagnos har inte varit nödvändig, en gemensam bedömning av problematiken har räckt.

Metod

Arbetet har präglats av ett kognitivt förhållningssätt där den enskilda klienten har fått stöd i att stärka sina egna resurser och förmågor. All kontakt har skett på frivillig basis, men teamet har lagt ner mycket tid och energi på att motivera till kontakt. Detta arbete har visat sig ge bra resultat med några av vuxenhetens svårast utsatta klienter. Teamet har medvetet arbetat med att vara mycket tillgängliga för sina klienter. De har alltid varit nåbara på telefon och varit noga med att ringa upp när någon har sökt dem. Klienterna har uppfattat dem som lätta att nå.

Boendestödjarna har under året deltagit i utbildning och handledning i MI (motiverande samtal) och KBT (kognitiv beteendeterapi) tillsammans med socialsekreterarna på vuxenheten. I november 2007 påbörjade boendestödjarna

en tre terminer lång utbildning i integrerat behandlingsarbete, case management. Utbildningen avslutades i februari 2009. Teamet har under hösten 2008 haft gemensam extern handledning tillsammans med samsjuklighetsteamet som är knutet till beroendemottagningen Team sydväst och som omfattar stadsdelarna Skärholmen och Älvsjö.

För att stärka arbetet med MI på vuxenenheten har hela enheten deltagit i en utbildning anordnad av KI som syftar till att utbilda två stycken coacher på enheten som ska fungera som handledare för sina kollegor. Samtliga socialsekreterare har deltagit i de inledande kursdagarna. Utbildningen avslutas våren 2009.

Samverkanspartners

Teamet i sig är en samverkan mellan socialtjänst/vuxenenheten och Liljeholmsbergets beroendemottagning. Enheterna är samlokaliserade på Liljeholmsberget sedan november 2006. Teamet har sin fasta punkt i samma lokal.

En mentalskötare/case manager från beroendemottagningen ingår från och med december 2008 i teamet på heltid. Detta ersätter den halvtids sjuksköterska som tidigare varit knuten till teamet.

Teamet har haft samarbete med landstingets vårdcentraler och psykiatriska verksamheter, framför allt Gröndals psykosmottagning. Läkare från psykosmottagningen har regelbundet deltagit i behandlingskonferens tillsammans med boendestödare och case manager. Man har också samarbetat med andra enheter inom stadsdelsförvaltningen såsom enheten för ekonomiskt bistånd och beställarenheten funktionsnedsättning. Teamet har också haft många kontakter med anhöriga och med olika brukarorganisationer.

Resultat

En utvärdering inom Miltonprojektet gjordes i början av 2007, då arbetet ännu inte hade kommit igång fullt ut. Denna utvärdering visade ändå att klienterna var positiva till den insats boendestödarna gav. Vissa förändringar var tydligt märkbara, att en person fått ordnat boende, några hade minskat sitt missbruk och andra hade fått tillgång till psykiatrisk vård.

Under november 2008 gjordes en brukarundersökning bland teamets aktuella klienter. Av 15 tillfrågade kom 15 svar in, dvs. 100 % (*bilaga 1*). En stor majoritet uttryckte att kontakten med teamet inneburit en stor förändring i deras livssituation.

På vuxenheten kan vi konstatera att behovet av återkommande missbruksrelaterad slutenvård har minskat bland teamets klienter. Flera klienter har kunnat få insatser genom psykiatri, socialpsykiatri och habilitering tack vare teamets samordning. Strukturen på det interna arbetet har blivit tydligare.

En regelbunden gemensam behandlingskonferens är etablerad där socialtjänst, beroendevård och psykiatri/ psykosmottagning deltar. Teamet har regelbundet ett eget teammöte, där biträdande enhetschef på vuxenheten är närmaste arbetsledare. Teamet har egen handledning tillsammans med motsvarande team på Team sydväst/Skärholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar.

Ett primärteam bestående av enhetschef och biträdande enhetschef på vuxenheten, chefsjuksköterska från beroendemottagningen samt enhetschef från Gröndals psykosmottagning träffas en gång i månad. Primärteamet fungerar som ledningsgrupp för samverkan och är också mottagare av remisser till teamet. Remisserna bedöms tillsammans med samsjuklighetsteamet.

Fortsättning av projektet

Inför 2009 har verksamheten blivit permanent. Boendestödjarna har anställts som behandlingsassistenter och socialsekreteraretjänsten har gått tillbaka till vuxenheten. Bedömningen är att samverkan ändå är så tät mellan team och handläggande socialsekreterare att en speciell tjänst inte är nödvändig. Teamet består dock även nu av tre personer eftersom mentalsköterskan från beroendemottagningen också ska arbeta som case manager och ingår helt i teamet.

Det första årets arbete präglades av byte av lokaler och sammanslagningen av Hägerstens och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar. Under 2008 har arbetet kunnat koncentreras på att systematisera arbetsmetoder och utvärderingar. Ett kvarstående område är att etablera ett strukturellt samarbete med allmänpsykiatri och primärvården, vilka också varit föremål för omorganisation under året. Samverkan i enskilda ärenden fungerar idag tillfredsställande.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner denna rapport och lämnar den till Länsstyrelsen som slutrapport för projektet Boendestöd och case manager.

Bilagor

1. Brukarenkät 2008